

Szerkesztői asztal

Osztályértekezleten vitatta meg folyóiratunk elmúlt másfél évi munkáját a Csongrád megyei pártbizottság. A tanácskozáson részt vett dr. Molnár Ferenc és Szabó B. István, a Központi Bizottság alosztályvezetője, illetve munkatársa, továbbá Tóth Gyula, a Művelődésügyi Minisztérium Irodalmi Osztályának vezetője, valamint helyettese, Funk Miklós. Ott volt a konzultáción dr. Ágoston József, a megyei pártbizottság titkára is.

A Szegedi Ünnepi Hetek Intéző Bizottsága összefoglalta a múlt nyári fesztivál tapasztalatait. Megkaptuk az értékelésről számot adó füzetet, amelyből kiderül, hogy a főműjáték óta 244 előadást tartottak a Dóm téren, közel kétmillió néző előtt. Közlük az idejű műsor tervét is, e szerint színre kerül Vörösmarty Czillei és a Hunyadiak című drámája, Puccini Turandotja, Csajkovszkij Hattyúk tava című balettje és Kacsóh János vitéz című daljátéka. Új műsorral szerepel idén a Magyar Állami Népi Együttes.

Kós Károlyt, a romániai magyar irodalom és művészet nagy öregjét a Román Szocialista Köztársaság az Augusztus 23. Érdemrend első fokozatával, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa pedig a Magyar Népköztársaság Zászlórendjének első fokozatával tüntette ki 90. születésnapján. Mindkét indoklás kiemeli Kós Károly irodalmi, építőművészi, publicisztikai érdemeit, s hangsúlyozza rendkívül fontos szerepét a magyar és a román nép barátságának erősítésében.

„Tiszatáj” irodalmi délutánt rendezett a vásárhelyi HODIKÖT művelődési háza és könyvtára február 21-én. A folyóiratot és a két író vendéget — Simai Mihályt és Tóth Bélát — Annus József főszerkesztő-helyettes mutatta be.

Vásárhely szobrai címmel érdekes kötet jelent meg a Hódmezővásárhelyi városi Tanács és a Tornyai János Múzeum kiadásában. Ebben a tetszetős könyvecskében a város negyven (nemcsak köztéri) szobrára vonatkozó ismereteket, illetve a szobrok fényképeit találjuk. *Dömötör János* múzeumigazgató igen nagy filológiai pontossággal készített gyűjteménye a műalkotások adatszertű leírása mellett művelődéstörténeti tekintést és esztétikai értékelést is ad. A szobrok (például a Szántó Kovács János- emlékmű) felállítása körül kibukkanó, nem ritkán heves viták ismertetésére a szerző éppoly nagy figyelmet fordít, mint az alkotók pályájának fölvezetésére. S épp ezen a pontokon érintkeznek a kötetben elmondottak és látottak az egyetemes magyar képzőművészet ügyével. Abból, hogy egy-egy köztéren felállított szobrot hogyan fogadnak, általános következtetések vonhatók le. Ha viszont a vásárhelyi szobrok alkotóinak névsorát futjuk át, akkor azt látjuk, hogy itt a XX. századi magyar szobrászat élvonalbeli alkotóiról (Ferenczy Béni, Medgyessy Ferenc, Pásztor János, Somogyi József, Szabó Iván stb.) van szó, a téma tanulmányozása tehát eleve túllép a helyi érdekek és érdeklődés kielégítésén.

Vendégünk volt dr. Witold Nawrocki, a katowicei Slask Kiadó főszerkesztő-helyettese, akivel a lengyel—magyar irodalmi kapcsolatokról, fordítások cseréjéről beszélgettünk.

A József Attila Tudományegyetem Finnugor Tanszékének kiadványsorozatában jelent meg a Studia Uralo-Altica III. köteteként Grigorij Novickij *Rövid leírás az osztyák népről* (1715) című könyve, mely a 18. századi obi-ugorság életmódjáról a leg részletesebb ábrázolást adja. Novickij száműzött kozák katonatiszként került Szibériába, ahol a 18. század elején részt vett az osztyákok közötti hittérítő munkában, s legszemélyesebb élményeiről számolt be művében. *Hajdú Péter* professzor a kötethez írt bevezetőjében többek között ezt mondja: „Igazán nagy jelentősége van ... azoknak a szakaszoknak, amelyekben az itt lakó pogányok lakóhelyeiről, táplálkozásáról, ruházatáról, életmódjukról (vadászat, halászat, madárfogás), házassági, szülési, nevelési, temetkezési szokásairól, nemzetségjeleikről, a tetoválás divatjáról számolt be. Tudósít továbbá isteneikről, a bálványok tiszteletéről, a medvével kapcsolatos kultusz megnyilvánulásairól, valamint az áldozatokról. Novickij könyve nélkülözhetetlen a néprajzkutató, a sámánizmus és általában a vallástudomány problémáival foglalkozó szakember, de a történetíró számára is.” De hadd tegyük hozzá, hogy a rokon népek élete, története iránt megújult érdeklődés is becses anyagot találhat ebben a kiadványban. Novickij művét Ferencz István fordította magyarra.

A grafikus B. Szabó Györgynek állított emléket a nagybecskereki múzeum az elmúlt esztendő végén. A fiatalon elhunyt irodalomtudós, esztéta, akinek nevére inkább csak az irodalomtudomány képviselői figyeltek s talán még figyelnek ma is, az újvidéki egyetem tanára volt. Képzőművészeti munkásságának első nagy összefoglalója volt a fenti kiállítás, melynek kétnyelvű (szerb-magyar) kiállítási katalógusa szinte album nagyságú, számos grafika reprodukciója található benne. Ehhez a kiállítási katalógushoz írt fölfedezés számba menő tanulmányt Bela Duranci, aki meggyőző szóval bizonyítja, hogy B. Szabó György a modern grafika nagy és eredeti képviselője volt.

Vonzó külsejű, vaskos könyvet kaptunk a Vésztő nagyközségi Tanács jóvoltából. A Szabó Ferenc szerkesztette kötet (*Vésztő története*) Orosháza, Tápé és Mezőberény történetének monografikus feldolgozása után a hagyomány-ápolás újabb szép bizonyítéka. Csak jelezni tudjuk azt a zavarbaejtő gazdagságot, mely a település földrajzi viszonyait bemutató írástól a lakosság antropológiai arculatát ismertető tanulmányig a kötet szinte mindegyik fejezetében megfigyelhető. A néprajzi, valamint irodalmi szempontú összefoglalást, sajnos, hiába keressük. Pedig az 547 oldalból e két fontos téma is megérdemelt volna néhányat.

Erdélyi peregrinus. A Kriterion Kiadó Téka sorozatának egyik legújabb kötete viseli ezt a címet, *Ion Codru Drăgăsanu* 19. századi román író, utazó, politikus műve. aki úti élményeit írta meg ebben a kötetben. Számunkra különös érdekességgel bír-

nak azok a fejezetek, amelyekben magyarországi élményeit örökölte meg: szőlt elismerően Széchenyiről, a reformer ifjakról, Pest-Budáról, a Pesten nyakába akaszkodó „boszorkáról”, és összevetette a két nép önmagáról való vélekedését így: „Magyarország még abban is hasonlít Romániához, hogy noha valóban mindenben igazán bővelkedő ország, lakói mégis mértéktelenül magasztalják tulajdon érdemeiket, miként a közmondás mondja: »Cigány is a maga lovát licséri.« A románok azt mondják, hogy aki a Dimbovita vizét megkóstolja, többé nem tud megválni tőle; a magyarok meg azt mondják, hogy Magyarországon kívül nincsen élet, vagy ha van is, nem olyan jó.” Ime, egy 19. századi, de máig ható üzenet a mértéktelen nemzeti önbecsülés címére! S van egy passzus Ion Codru Drăgăsanu művében Szegedről is: „... Magyarországra érve, éjszaka utaztunk át Szegeden, ott ettem életemben először paprikást; ez a tejfeles lében tálatlalt magyar nemzeti eledel úgy meg van paprikázva, hogy majd lángot vet tőle az ember szája, s még a lelkét is marja.” (A könyvet Bustya Endre fordította és ő írt hozzá előszót is.)

Az elmúlt évi szeptemberi számunkban közöltük *Bakonyi Tibor* építész-mérnök tanulmányát *Magyar Edéről*, a szecesszió elfeledett építészéről. Bakonyi Tibor dolgozatával részt vett a Magyar Építőművészek Szövetsége és az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium pályázatán, ahol harmadik díjat nyert. Magyar Ede legjellegzetesebb szegedi alkotását, a Lenin krt. 56. szám alatti úgynevezett Reök-palotát egyébként hamarosan restaurálják.